

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Kivándorlás.

Zombor, 1905. április 13.

Az utlevélstatisztikai adatgyűjtés eredményei, amint hónap-hónap után megjelennek, első pillanatra megdöbentőleg hathatnak lelkünkre. Ugy érezzük, mintha hatalmas nyilt seb tátongana a nemzet testén, melynek, ha kellő időben és módon orvoslást nem talál, súlyos következményei lehetnek. Kivált ha a roppant aránytalanságra tekintünk, mely a kivándorlás és visszavándorlás között mutatkozik. Így pl. február havában 18,950 utlevéllel és a nélkül kivándorolt egyénnel szemben mindössze 650 visszavándoroltat tüntet ki a statisztika.

Bármennyire elszomorítók is azonban ezek az adatok, a kivándorlók sorsa még sem aggaszthat többé annyira, mint azelőtt, mikor a kivándorlás törvényileg szabályozva még nem volt s a hazában foglalkoztatást és megélhetést találni nem tudó munkaerőink lelketlen ügynököknek szabad zsákmányává lehettek s a nemzetre nézve örökre elveszhettek.

Kivándorlási törvényünk szerencsére ugy elméleti mint gyakorlati szem-

pontból teljesen kielégíti mindazokat a követelményeket, melyek nemzeti, gazdasági, jogi és emberbaráti irányban lámaszthatók. Ott lebeg felette a szabadelvűségnek az a megtisztult szelleme, mely összhangzásba tudja hozni az egyéni érdekek és jogok összeségét a nemzeti, az állami és társadalmi érdekekkel.

Egyik sarkalatos momentuma a törvénynek ebből a szempontból, hogy kerülje az oly intézkedéseket, amelyek a kivándorlásnak mindenáron való megakadályozását drákói szigorral erőszakolnák. Meglátja és gyakorlati érzékkel számot is vet azokkal az egyéni viszonyokkal, amelyek honfitársainkat a kivándorlásra ösztönzik s ez ösztönt ott akarja korlátolni, ahol a lelkiismeretlenség, a könnyelműség és törvénybe ütköző momentumok hatnak közre, hogy véreink elidegenedjenek tőlünk.

A közgazdasági és ipari, általában a megélhetési viszonyok javulása egymagában nem elegendők a kivándorlási hajlam megszüntetésére. Mindig marad egy töredéke a szegényebb, a saját munkaerejéből élő népességnek, amelyet

a jobb kereset, az anyagi helyzet javításának reménye idegenbe csábit. Ezen természetes, mondhatni lelki csábitást korlátozni vagy megszüntetni lehetetlen-ség. Annál szükségesebb és indokoltabb azonban korlátozni, sőt üldözni azokat a csábitásokat, amelyeknek a háttére szennyes üzleti érdek, a tudatlanság és tapasztalatlanság alattomos és furfangos kiaknázása. Ezért helyeződik a törvény sulypontja a kivándorlás korlátozásának egyik leghathatósabb eszközére: az állami és hatósági ellenőrzésre az egész vonalon.

A kivándorlók a kivándorlási szándék nyilvánításától kezdve egész megérkezésük helyéig közprédái voltak azoknak a mindenféle ügynököknek, csalóknak és kizsákmányolóknak, akik őket az egész uton végigzsarolták. Ezenkívül a mi kivándoroltjaink az idegenben sem részesültek eddig oly támogatásban és segélyezésben, mint a legtöbb állam alattvalói, amelyeknek meg vannak kellő intézményeik, amelyekkel a kivándorlotakat oltalmazzák.

Két irányban kellett tehát a hatékony ellenőrzést megteremteni. Itthon

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Harangoznak . . .

Harangoznak az alvégi toronyban,
Az alvégen egy kis házban halott van . . .
Kósza szellő azt suttozja az ágnak:
Nem kell hinni a mostani leánynak! . . .

Húzzák, húzzák az alvégi harangot,
Kósza szellő szerte hordja a hangot, —
Vidd el szellő, röpjölj véle messzire,
Minden legény hadd térjen az észre! . . .

Engem is már nemsokára temetnek,
Jól tudom, hogy hamar el is felednek! —
Húzzák meg majd a kis templom harangját,
Kósza szellő hadd vigye el a hangját! . . .

Messze, messze, magas hegyek aljában
Kiesi ház áll, sok nagy között, magában;
Ott valaki mégis, mégis akadna,
Aki engem tün meg is siratna! . . .

Balla Miklós.

Pekár Gyula előadása.

Tartotta folyó évi március hó 19-én a zombori szabad liceum felolvasó estéjén.

Sir Anton van Dijek.

(Folytatás)

Nos, a Van Dijek esetében például azzal tüntet a természet, hogy nem titokzatos és romantikus életviszonyok közé rejti a zsenit, hanem mint valami bűvész, a legegyszerűbb, legtenyéren fekvőbb viszonyok közt mutatja be. Mi sem egyszerűbb a Van Dijek életénél. Mesterember szülőktől született Antwerpenben. Tizennégy éves korában már arcképeket festett s huszonegy éves korában mint mesterlegény belépett a Rubens műhelyébe. Csakhamar azonban Angliába ment át, hol ugy kitüntette magát arcképeivel, hogy a király évi száz font díjat biztosított neki. Azonban atya halála alkalmával ismét visszajött Antwerpenbe s megint belépett — most már mint munkatársa — a Rubens műhelyébe. Csak hogy a két ember nem nagyon fért össze és Van Dijek elszakadt

mesterétől s Olaszországba költözött. Él Velencében, Rómában, Genuában és Flórencében s ez alatt az utazásai alatt festette meg hires Doria és Brignole képeit s mindennekfelett a Bentivoglio bíbornok oly méltán híressé vált portráit-ját. Már akkor valósággal megdöbentette a világ legművészeibb népét csudás alkotásaival. Huszonkilenc éves korában ismét otthon volt. Ekkor hívta meg I. Károly király őt Angliába s ekkor kezdődik voltaképpen dicsőséges és fejedelmi fényes élete. Londoni palotája pompában versenyzik az angol heregekével s atelierje az udvar s a főnemesség gyülekezőhelye. Tíz évig élt a diadalmármoros előkelő életet s akkor egyszerre rosszra fordulnak dolgai. A kontinensre kell jönnie, azonban nem kap arcképrendeléseket . . . Visszatér Angliába s meghal Londonban 1641-ben negyvenkét éves korában.

Van Dijek Antwerpen szülőtte, de voltaképp nem a Rubens flamand Veneziának a gyermeke. Mondhatni, épp homlokegyenest ellenkező művészi képességekkel tünik ki, mint mestere s egyáltalában faja. Ettől a fajtól ugyszólván csak a portráit iránti kü-

és az idegenben. Itthon akként, hogy egyrészt a csábító ügynökök működése lehetlenné tétessék, másrészt, hogy a szállítás közben honfitársaink ki ne zsaroltassanak a kivándorlók ezerfajta hiénáitól. Az idegenben pedig intézményeket kellett teremteni, amelyek a kivándorlott egyének és a haza közt a kontaktust fentartják, a hazához való tartozandóság érzetét ápolják s a visszatérést lehetővé tegyék.

Mindenekelőtt az ügynöki intézményt, ezt a nemzetközileg szervezett zsaroló fajzatot kellett működésében megbénítani. Kezdődik pedig ez a megbénítási akció azokkal a szigorú intézkedésekkel, amelyek a szállítási vállalkozót ellenőrzés alatt tartják s betetőzést nyernek azzal a módosított rendelkezéssel, amely az ügynöki intézménynek eleinte kontemplált szervezetét a meghatalmazottak intézményével helyettesíti. A törvény felelőssé teszi a vállalkozót meghatalmazottjának cselekményeiért magánjogilag; rendes, meghatározott díjazásra kötelezi a vállalkozót a meghatalmazottal szemben s ennek működési körét és kvalifikációját a legszigorubb kautélákhoz köti. Ily formában a kivándorló valóban lelkiismeretes utmutatót, becsületes tanácsadót és jogos érdekeinek oltalmazóját nyeri a meghatalmazottban.

A másik szempont, amely becsessé és nagy horderejűvé teszi a törvényt: az irányítás ellenőrzése. Az a gondolat, hogy a kivándorló az állami ellenőrzés és védelem részese legyen egész addig, amíg rendeltetése helyére jut, szükség-szerűleg megérlette azt a gondolatot, hogy a kivándorlási áram Fiumén át vezetessék. Itt teljesen érvényesülhet

a magyar állam ingerenciája s teljesen kivonatik a kivándorló a lelkiismeretlen elemek üzleti zsarolásai alól. Igaz, hogy a tengeri ut valamivel hosszabb, mint Hamburgból, de megrövidül a Hamburgig való utazással és kiegyenlítődik a szállítás olcsóbbásával s az élelmezésnél, az egyéb szükségleteknél mutatózó becsületesebb, tehát olcsóbb kiszolgálással. Magára Fiuméra nézve jelentékeny fejlődési faktorrá válik ez az irányítás, elannyira, hogyha beválik az a remény, amit tisztesség, olcsóság és emberiség dolgában ez új irányhoz fűzünk, ennek meg lesz a csábító hatása más államok kivándorlóira is, akik szintén a Fiumén át vezető ut-irányt fogják kultiválni.

S amint itthon bizonyos irányba akarjuk terelni a kivándorlást, a tengerentul is azon leszünk, hogy bizonyos irányba terelődjék az. Igen messze kiható eredménye lenne, ha sikerülne odaát a tengerentul lehetőleg kevés helyre centralizálni a kivándorlási áramot, hogy egyrészt a kivándorlottak érdekeire szolgáló intézmények odakünn szintén centralizálhatók legyenek, másrészt pedig a visszavándorlás lehetősége könnyíttessék.

A keretek tehát, a melyeket a törvény felállít, olyanok, hogy azokon belül az egyéni és a nemzeti érdek összhangja a legsikeresebben előmozdítható. A törvénynek látszólag rideg betűi közt is érezhetővé válik a hazaszeretet és humanizmus, a mely a törvény alkotóját áthatotta, a midőn kivándorló véreink sorsáról gondoskodik. Ennek az emberi és hazafias szellemnek érvényesülnie kell a jövőben s érvényesülni is fog azoknak a százezrek-

nek a lelkében, a kik a jövőben áldani fogják ezt a törvényt, üdvös intézkedései és áldásos eredményeiért.

Városi ügyek.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. évi április hó 15-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

Polgármesteri jelentés.

A m. kir. belügyminiszter ur intézvénye a rendőri szolgálatnak a m. kir. esendőrséggel leendő ellátása tárgyában.

M. kir. belügyminiszter urnak leirata az építendő városi közkórház ügyében.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek leirata a Gyalokay Rozália-féle alapítólevél módosítása tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter körrendelete a törvényhatósági utkaparók és családjaik nyugdíjügyének rendezése tárgyában.

A városi közigazgatási bizottságnak félévi jelentése.

Főispáni átirat a Schweidel-szobor leplezése alkalmával megtartandó díszközgyűlés tárgyában.

A város polgármesterének előterjesztése Ambrozovits Béla bizottsági tag elhalálása folytán az 1905. évi városi legtöbb adót fizetők sorába egy póttagnak behívása iránt.

Ulrich Vince kérvénye az 1905. évi legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok sorából való törlése iránt.

Dr. Konyovits Dávid városi törvényhatósági bizottsági tag lemondása a városi gazdasági és pénzügyi bizottsági tagságról.

A városi tanács előterjesztése a villamvilágítási bizottságba egy tag megválasztása iránt.

Város polgármesterének előterjesztése az alsófoku ipariskola felügyelőbizottságba egy tagnak megválasztása iránt.

A kiküldött bizottság javaslata Bachrach Henrik és Ilona által a város ellen indított kártérítési perben.

A városi tanács jelentése a szerb nagytető kibővítése tárgyában.

lönös hajlamot örökölte. Mert tán egy nemzetnek sincs annyira a vérben az arcképgenre, mint a niederlandiaknak — s ez a tény érdekes lelki tulajdonokat árul el, egyebek közt azt, hogy először is nincs elég indulatosan teremtő képelmük a hősiesség (p. o. olaszos) kompozíciókra, másodszor meg hogy nagyon is sok érzékük van a realizmus s az analízáló pszichológia iránt és melyek épp sehol sem nyilatkozhatnak meg annyira, mint az egyéni, emberi arcban. A németalföldi arcképfestészet ebből a szempontból majdnem inkább filozófia vagy kritika, mint művészet... mint művészet is nem a szabadon s ennél fogva színesen szárnyaló képzelem művésze, hanem a tulzott valóság (vagyis a „hasonlóság”) által többé-kevésbé korlátolt művészet, mely főleg a világítás mesteri kihasználásában remekelhet. A hollandi muzeumok, melyekben a városi őrségek „káplárságaitól” kezdve a szindikuszokig és „burgmestre”-kig az egész XVII-ik század élete előttünk áll — nemesak képtárak, hanem pszichológiai iskolák is... Nos, e hajlamon kívül különben nyoma sincs Van Dijekben a specifikus flamand tulajdonságok-

nak. Nem ösmeri a szabad életörömet, sem a Rubens olympusi magaslátán, sem a Teniers kocsmái mélységében s — idegen neki az a bizonyos niederlandi durvaság és esetlenség, mely bár a zseni magaslátán, de mégis annyira kiérzik Rubensből s Jordaensből. Van Dijeknek ellenkezőleg olyan tulajdonai vannak, amelyek ugyszólván hiányzanak a flamand fajtól: van szabatos izlése, van mértéktudó képzelme s van könnyedsége. Sőt van egy tulajdona, mely nemcsak hogy egyáltalában nem létezik az éjszaki fajoknál, hanem tán még a legnagyobb déli művészeknél sincs meg ilyen csudás mértékben: az ő egészen sajátos előkelősége, eleganciája. Ez teszi őt, különbeni zsenijétől eltekintve, unikummá, a fejedelmek és grandseigneurök olyan eszményi arcképfestőjévé, amilyen rajta kívül még sohasem volt s amilyen tán sohasem is lesz.

Érdekes dolog Van Dijeknek ez az ő eleganciája. Keresem ennek az inponderábilis valaminek a titkát... A hősiesség képelmű nagy „pogányok”, Rubens, Tizián és Tintoretto is festettek előkelő nagy urakat s alakjaikba mégse tudták beletenni azt a fenség-

gesen diskkrét és visszatartó valamit, ami nem is a beszédességével, hanem inkább a néma méltóságával hat s ami benne van Van Dijeknek minden képében. Annyira benne van, hogy alakjai mind egy család tagjainak látszanak... És olyan sohasem látott elegancia ömlik el a család tagjain, hogyha így együtt látjuk őket, kezdjük azt hinni, hogy ez az elegancia tán sohasem is létezett a valóságban, hogy nem a modellekben van az benne, hanem magában a művészen, Van Dijekben. Külön levegőjük van ezeknek a fenségességgel teli princeknek és utólréhetetlen idomosságú ifju lordoknak... Elherikus egy udvari levegő ez: a Van Dijek élete álmának művészeté lett nagyvilági ambíciójának a levegője. Ami Ruhenst és Tiziánt illeti, azt mondhatnák önök, hogy ezek azért nem festették olyan elegánsakra az alakjaikat, mert modelljeik esetleg nem voltak olyanok. Azért nem hiszem: az elegancia, ha a XVII. és XVIII. századokban érte is el legnagyobb pompáját, mindig létezett a földön, amióta a felsőbb osztályok az öltözék, a fellépés és a modor bizonyos szabadkőművességével elzárkóztak az alacsonyabb emberiségtől. Az, amivel

A városi tanács betérjeszti a villamvilágítási magánberendezések készítése tárgyában alkotandó szabályrendelet tervezetét.

A városi tanács elöterjesztése dr. Zákó István és neje ingatlanának a Konyovits, Velimirovits-féle sikkasztási perből kifolyólag történt tehermentesítése tárgyában.

Az országos magyar gazdasági egylet megkeresése a bevándorlás szabályozása céljából a magyar kormányhoz felirat intézése iránt.

A városi mérnöki hivatal javaslata az apatin—zombori h. é. vasut költségeihez leendő hozzájárulás tárgyában.

Budapesti magyar védő egyesület kérvénye alapítványos hely létesítése iránt.

A budapesti Mensa Académia egyesület kérvénye alapítványos hely létesítése iránt.

Hódmezővásárhely város törvényhatósági bizottságának megkeresése Washington Györgynek Budapesten emelendő szobor költségeihez leendő hozzájárulás iránt.

A rendőrkapitányi hivatal elöterjesztése a rendőrök ruházatának módosítása iránt.

Zombor sz. kir. város árvaszékének jelentése, melylyel az 1904. évi gyámpénztári számadásokat és mérleget felterjeszti.

A róm. kath. iskolaszék 1904. évi zár számadása.

A városi házipénztár, kövezési alap, kórházalap, szegényalap, uti alap, nyugdíjalap, szepitészeti alap, házi letetalap 1904. évi számadásai.

Falcione Gyula alapítvány, Paresetich Agatha alapítvány, Papházy Döme alapítvány, Zene- és énekekadémia alapítvány, Koczik Lajos alapítvány, Stebler-Blumenthal alapítvány, Sehäffner József alapítvány, Barthal József alapítvány, Zombori keresk. ifjak alapítvány, Létesítendő árvaház alapítvány, Gyalokay Rozália ösztöndíjalapítvány, Gyalokay Rozália szegényalap 1904. évi számadásai.

Latinovits Szaniszló városi tanácsnok kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

Römer Manó városi irodatiszt kérvénye 6 heti szabadságidő és 360 korona fizetési előleg iránt.

Csupits József városi végrehajtó kérvénye nyugdíjgényének 1878. évi június hó 18-ika óta leendő megállapítása iránt.

H i r e k.

A nagyhét. A zombori róm. kath. plébániatemplomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartatni:

Virágvasárnapon 10 órakor a palmaágak megáldása s körmenet, mire a Passióval a nagymise következik. Délután fél 4 órakor magyar sz. beszéd.

Szerdán délután 4 órakor gyászszolozsma Jeremiás siralmaival s a „Miserere”.

Csütörtökön reggel 9 órakor nagymise közaldozással; — délután mint szerdán.

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással, mire a Szentség a szent Sírhoz vitetik; ezután bunyevác sz. beszéd. Délután 3 órakor magyar sz. beszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere”. — Esti 7 órakor a sz. Sírál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel. 8 órakor tüzszentelés, a husvéti gyertya megáldása dícsénekekkel, azután a próféciák, keresztkitszentelés és mindenszentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti fél 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és német szentbeszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác prédikáció; 10 órakor ünnepélyes nagymise. — Délután 3 órakor veacsérnye.

Husvéthétfőn a szokott órákban megtartott szentmiséken kívül fél 10 órakor magyar egyházi szónoklat; délután 3 órakor veacsérnye.

Április 11. Hatóságok és iskolák épületeiről alálengő nemzeti színű, koronás lobogók hirdették a napot, melyen nemzeti újjászületésünknek királyi szentesítést nyert törvények rakták le maradandó alapját s

melyet nemzeti ünnepnapjaink közé iktatott a törvényhozás.

A hatóságok hivatalfőnökeik vezetése mellett a szokásos istentiszteleten, mely d. e. 9 órakor tartott meg, teljes számban vettek részt. Jelen voltak: a megyei, városi, pénzügyigazgatósági tisztviselők, a helybeli m. kir. honvédszázalaj, a cs. és kir. 23. gyalogezred tisztikara és városunk számos notabilitása. A szentmisét Fejér Gyula apátplébános fényes pap isegédlet mellett tartotta meg. A mise alatt a kaszinói dalárda betéteket énekelt.

A szent István templomban egyidejűleg szintén istentisztelet volt, melyen az állami főgimnázium és a felsőbb kereskedelmi iskola tanulói vettek részt. A két intézetben az istentisztelet után ünnepélyt tartottak.

A zombori állami főgimnázium ifjusága a tanári testület vezetése alatt d. e. 1/2 9 órakor ünnepi szent misét hallgatott a karmeliták templomában. Az istentisztelet után, melyet Buday Gergely hittanár celebrált, a tanári kar az intézetbe vezette vissza a növendékeket iskolai ünnepségre. Itt a napnak jelentőségét dr. Kohlmann Dezső magyarázta meg az ifjaknak. Beszédét megelőzőleg az intézet énekkara Kölesy F. Hymnusát, utána pedig Vörösmarty Mihály Szózatát énekelte. Az ünnepséget az ifjusági zenekar Rákóczi-indulója fejezte be.

A felső kereskedelmi iskola ünnepe reggel 8 órakor kezdődött. Fischeof Izidor felső oszt. tanuló elmékedett az 1848-i törvényekről, Jánosi Ferenc és Pálits János felső oszt. tanulók hazafias költeményeket szavaltak. Az ifjusági énekkar a Hymnuszt meg a Szózatot énekelte, s a zenekar a Rákóczi-indulót játszotta. Az iskolai ünnep után az ifjuság és a tanári kar ünnepi misére ment a karmeliták templomába.

Királyi kitüntetés. Ófelsége a király Boroviczen Gyula szabadkai honvéd huszárezredest a III-ik osztályu vaskoronarenddel tüntette ki.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a dunacsébi anyakönyvi kerületbe Szalay Dezső községi jegyzőt, a tündéresibe pedig Bulya György községi jegyzőt anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

Gyula napján Karácson Gyula kir. tanácsos, alispánnak, gyöngékedése miatt, csak a család tagjai s a legközelebbi ismerősök fejezték ki jókívánataikat.

Kitüntetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szász György sajkágyörgyei és Gubitzka Kálmán monostorszegi tanítóknak a magyar nyelv oktatása körül kifejtett buzgalmuk elismerésül 100—100 kor. jutalomdíjat folyósított.

Alkibiades és Richelieu marsall olyan mesésen tudtak hatni korukra, körülbelül egyugyanaz a dolog... Mást sejték én a Rubensek és Tiziánok kevésbbé „elegáns” arcképfestési modorában. Azt hiszem, ők művészi méltóságukon alólinak tartották volna, hogy ennek az „eleganciának” váljanak a dícsőitőivé. Miért? Ezek a pogány óriások oly nagy lendülettel éltek az egyetemes emberi életet, hogy nem férték volna bele az elegancia kasztszerű korlátai közé. Mert be kell vallanunk, hogy bármilyen művészetté tudta is emelni a Van Dijek zsenije ezt az imponderabilis valamit, művészete nélkül banális maradt volna az elegancia... Be kell vallanunk, hogy egy nem művészi, hanem nagyon is mulandóan gyarló fogalom kísért annak a mélyén: a divat. Épp úgy az öltözékbéli külső divat, mint a gondolatbéli belső divat. Sőt még e testi-lelki divatnak is egy speciális tulzása, mely főleg arra való, hogy a magasabb kaszt megkülönböztesse magát az alacsonyabbtól: a dandyzmus, vagy snobizmus... Szóval nem az az igazán lényeges örökemberi van benne az eleganciában, amit a renaissance nagy művészei mindenütt kerestek s érvényre

juttattak. Ők csak megvethették az öltözéknek s mozdulatoknak amaz ugynevezett „előkelő” sajátosságait, melyek tán tetszetősek lehetnek, de amelyek voltaképp csak nem hagyják érvényesülni az örökemberit s klasszikus szempontból határozottan megbénítják azt. Ha ők egy Van Dijek-szerűen elegáns alakot kaptak volna modellnek, nem tetszelegtek volna az ő módja szerint előkelőségben, hanem az első dolguk az lett volna, hogy kihámozták volna eleganciájából s az embert keresték volna benne, az érző embert... A világművészet legnagyobb remekei csak egyszerűen „szépek”... Ha „elegánsak” volnának, esetleg tán meg is szünnének „szépek” lenni... Épp, mert a „szép” a teljes harmónia, valami derűs, békés nyugalmi állapot, — az „elegancia” pedig egy speciális, hogy ne mondjam, modoros valami, ami épp azért akarja megmutatni, hogy előkelő, mert nem szeretné, ha a nem előkelőkkel össze tévesztenék. A „szép” az egyetemes emberi: az elegancia a speciális emberi, mely épp azért nem művészi valami, mert korlátolt regiszterében nem fér el az örökemberi. Ebből a szempontból az elegancia az, amit

a nép és a kisebb talentum mindig szeretni, a zseni pedig mindig gyűlölni fog... Nos, a „divat” s a „szép” örök ellenségeskedésénél vagyunk s itt meg is kell állanunk, annyival is inkább, mert ez az ellenségeskedés a Van Dijek korában teljességgel nem volt olyan nagy, mint ma. A „divat” és a „szép” voltaképp csak a legutóbbi időben szakítottak egymással teljesen. Azóta, mióta a művészi érzékű régi arisztokrácia izlését a feltámadó demokrácia tette magáévá és fordította el. A régi urak még azért öltöztek és éltek pompásan, hogy szépek legyenek, holott a mai divat a kényelem kevésbbé művészi szempontjából indul ki s ennek a nagyon korlátolt esztetikai lehetőségeit variálja. Ma a divatos elegancia csak a tömeg tuat izlése, holott a Van Dijek korában, ha kisebbbrangu művészet is, de művészet volt az. Ezt az eleganciát felvihette még olympusi magaslátára az antwerpeni mester, de a maiból nincs az a Van Dijek, aki művészi szépet tudjon teremteni.

(Vége köv.)

Jutalmazás. A m. kir. pénzügyminiszterium Kuszli Gyula ópalánkai községi aljegyzőt a közadók kezelése körül tanúsított sikeres működéséért 40 kor. pénzbeli jutalomban részesítette, aki is évek hosszú során át tanúsított szorgalmas és ügybuzgó hivatalnokai működésével e jutalmat méltán megérdemelte és fáradhatatlan adóügyi és közigazgatási tevékenységével mindenkor követendő jó példát mutatott.

Kitüntetett munkás. A kereskedelemügyi miniszter Szalay János könyvkötősegédet, ki 1878. óta Kollár A. bajai cégnél van alkalmazásban, elismerő oklevéllel és 100 korona pénzbeli jutalommal tüntette ki.

Műkedvelő fényképészeti kiállítás. Alig néhány hét választ már csak el a naptól, amikor városunkban a Schweidel szobor leleplezési ünnepélyével kapcsolatban megnyílik a műkedvelő fényképészeti kiállítás. Az előkészületek már nagyban folynak, s a rendezőség Fernbach Károly országgyűlési képviselő, buzgó elnök vezetésével mindent elkövet arra, hogy a kiállítás minél fényesebben sikerüljön. A titkárhoz naponként érkeznek a bejelentő lapok, sőt már néhány nagyon esinos képet is küldtek a kiállításra. Az eredeti terv, hogy a kiállítás ne igen terjeszkedjék a megye határain kívül, nem maradhatott meg, mert idegen műkedvelők olyan nagy számban jelentkeztek, hogy a kiállításnak inkább országos jellege lesz. Akinek Magyarországon az amatőr fotografálás terén neve van, az mind bejelentette részvételét s így hisszük, hogy a kiállítás, mely elé oly nagy érdeklődéssel nézünk, minden tekintetben meg fog felelni a várakozásnak. A rendezőség a bejelentéseket április végéig elfogadja.

Tanulmányi kirándulás. Az 1848. évi törvények szentesítésének napját mint iskolai szünnapot áll. főgimnáziumunk egyben felhasználta arra, hogy növendékei egy részének: az ötödik és hatodik osztálynak kellemes szórakozással egybekötött tanulmányos kirándulást szervezzék. Az iskolai ünnepség befejezése után délelőtt féltizenegy órakor Uhlmann Miklós, Rácz Soma és dr. Kohlmann Dezső tanárok vezetése alatt kerekedett fel a hat kocsialja diákesapat Apatinba a kosárfonás, a sörgyártás, a halásztanya és a dunai malmok megtekintésére. A csöpörgő eső nem volt képes megrontani az ifjaknak sem vidám jókedvét, sem tudásvágyát. A Marsch-fogadóban elköltött ebéd után sorban végigjárták a kiszemelt nevezetességeket és figyelmesen hallgatták a róluk adott szakzerű magyarázatokat. A sörgyár megtekintése után a tulajdonos Amon József egy böcske sört ütött eszra ifju vendégeinek, kiknek egy részét: a hatodik osztályt egyik osztálytársuk is vendégül látott szülei házában. Örvendünk a szemléltető oktatás ily irányu kiterjesztésének, mely vidéket, történelmi emléket, mezőgazdaságunknak, iparunknak és kereskedelmünknek nevezetességeit színről színre látatja és megismerteti s ezzel is ébren tartja ifjaink lelkében a nemzeti öntudatot s áthidalja az irt, mely az elméleti készség és a gyakorlati élet követelményei között tátong.

A bács megyei gazdaszövetség e hó 20-án Zomborban Latinovits Géza elnöklésével rendez évi közgyűlést tart.

Kitüntetett megtszitelés. Veres Béla volt orsz. képviselőt, a szabadkai önk. tűzoltó-testület parancsnokát az olaszországi tűzoltó szövetség tiszteletbeli tagjává választotta és a jövő 1906. évben Milanóban megtartandó nemzetközi tűzoltó-kongresszus végrehajtó bizottságába is beválasztották.

Hymen. Buzik István m. kir. pénzügyi szamtiszt eljegyezte öz. Deogárió Zsigmondné leányát, Irenket Zomborban.

Névmagyarosítás. Kiskoru Bergenthal Ottó Leó zombori lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Halmos“-ra magyarosította.

Közgyűlés. A zombori polgári kaszinó-egyesület f. évi április hó 16-án délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya a választmány előterjesztése a kaszinó építkezése tárgyában.

A jegyzők fizetésrendezése. Egy régóta húzódó ügy nyert most elintéztést. A belügyminiszteriumban befejezték a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvény végrehajtásának előkészítését. A belügyminiszter kiutalványozta az összes vármegyék részére a községi és körjegyzők, valamint segédjegyzők fizetékiegészítési pótlékát az 1904. egész évre visszamenőleg. Az esedékessé vált kiadások fedezésére szánt összegeket a vármegyék március 31-ike óta felvehetik a királyi adóhivataloknál.

Halálozás. Krizmanits János kereskedő, Krizmanits Imre polgártársunk testvére, Budapesten elhunyt. A holttestet Szabadkára szállították. A temetés nagy részvét mellett történt.

Hazafias alapítvány. A bajai honvéd-egylet követésre méltó alapítványt tett a bajai főgimnáziumnál. A 200 koronás alapítvány rendeltetése, hogy kamatait minden év március hó 15-én azon gimnáziumi tanuló nyerje, aki az intézet önképző körében március 15-én a nagy nap eseményeit tárgyaló saját dolgozatát felolvassa.

Szabadkaiak a pápa előtt. Mamuzsich Lázár szabadkai volt polgármestert és nejét a mult héten ő szentsége X. Pius pápa külön kihallgatáson fogadta és 10 percig beszélgetett velük. A pápa áldását küldte Mamuzsich Felix kanonoknak és Hegedüs Lénard káplánnak. Mamuzsich és neje a pápától aranylapokra festett arcképet kapták.

Villanyvilágítás Moholon. A moholi képviselőtestület f. hó 5-én tárgyalta a villanyvilágítási ügyben Ganz és Társa azon ajánlatát, hogy a községet (180 láng 5400 koronáért) hajlandó kivilágítani. A képviselőtestület ezen ajánlatot elfogadta.

Országos vásár. A pincédi legközelebbi országos vásár f. hó 16. és 17-én lesz, melyre a vérszentes helyekről az állatok felhajtása meg van engedve.

Uj távirtdaállomás. A temesvári posta és távirtda igazgatóság Keresztur községben a postával egyesített távirtdahivatalt állít fel. Az előmunkálatok már folyamatban vannak.

Betörés. Topolyáról írják: Folyó hó 7-éről 8-ára virradó éjjelen öz. Wittenberg Mórnének a báró Kray utcán levő üzletében betörők jártak. Az ismeretlen tettesek éjfél tájban az udvarról az üzletbe nyíló ajtón át hatoltak be. A külső ajtó nyitva volt, ami nagyon megkönnyítette a betörők munkáját, kik így a belső ajtó egyik üvegtábláját benyomták s az így támadt résen át a belső zárat kinyitották. Az üzletben levő mintegy 18—20 korona értékű készpénzt, valamint nagyobb mennyiségű szivart és dohányt, szappant és más bolti cikkeket vittek el. A rendőség a betörőket nyomozza.

Elvetemült fiu. Bajáról írják, hogy egy roskadozó, törődött öreg ember panaszt emelt a rendőrségnek a saját gyermeke ellen. Az öreg igazolomtól és zokogástól eleskülvő hangon panaszkodott, hogy elvetemült, rossz fia őt és leányát irgalmatlanul elverte. A fiu azért bántalmazta oly brutális módon az apját és testvérét, mert nem akartak neki a koreszmázashoz pénzt adni.

A vonat kerekei alatt. Borzalmas szerencsétlenség történt kedden reggel 7 órakor a szabadkai személypályaudvaron. Egy szegény vasuti munkás, amint a beérkező vonatra ugrott fel, megcsúszott és a vonat kerekei alá került, amelyek a fejét és karját teljesen összeroncolták. A szerencsétlenség részletei a következők: Reggel 7 órakor a Zombor felől jövő személyvonat beérkezése után, amint az utasok már kiszálltak a kocsikból, a mozdony a rendező pályaudvarba indult az üres kocsikkal. Kovács Birkás Vince kocsialajozó munkás, kinek a teherpályaudvaron volt dolga, a III. osztályú váróteremből sietett ki, hogy az induló kocsikkal jusson el rendeltetési helyére. A vonatszeményzet

szokása szerint ugrott fel a legközelebbi kocsis lépcsőjére, azonban lába a lépcsőfokon megingott és ő visszahanyatlott. Szerencsétlenségére éppen egy gázlámpa oszlopába ütdött, úgy hogy visszaesett éppen a vonat kerekei közé, amelyek 10—15 lépésnyire vonszolták. Mire a vonatot megállították, a szegény ember eléktelenített hullája feküdt a sínek között. Fejét teljesen összetörték a kerekék és mindkét karja is ki volt törve.

Fiatal bűnös. Bényi (Vickó) Márk monostorszegi 22 éves legényre az a gyanu merült fel, hogy ezelőtt 3 évvel a baranya-baáni vásár alkalmával megölt egy embert s áldozatát ki is rabolta. A gyanu alapján a esendőség f. hó 8-án le is tartóztatta. Ő azonban megszökött s a kerteken keresztül úgy elmenekült, hogy még most sem tudják hol van. Nyomozzák.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekujvárott. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XXIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekujvárott (Budapest és Bécs) gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) május hó második hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután, vagyis május hó 7-én d. u. és május hó 8-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekujvári lóvásárt fölkeresni. A mult évben is 500 drb különféle használatra való ló adatott el. — Lakások és istállók az érsekujvári polgármesteri hivatalnál rendelkeznek.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?! Olvasóink között bizonyára akad olyan fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s most a hároméves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta kiváló sikerrel működik az egész országban kitűnő hírnevű örvendő Lichtblau-féle állami felügyelet alatt álló katonai előkészítési tanfolyam, melyen előkészültségre és foglalkozásra való tekintet nélkül rövid uton elnyerhető az egyéves önkéntesi jog. Értesítőt bárkinek ingyen és bérmentve küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecen. Születési év okvetlen közlendő.

Művészet — Irodalom.

Türr Antal (Del Toró) az ismert nevű zombori író, lapunk szorgalmas munkatársa, Borura-Derü címmel adja ki újabb tárca-elbeszéléseit. A huszonnégy, kisebb-nagyobb elbeszélés — mint a gyűjtemény címe is jelzi — részben komoly, megható, részben pedig tréfás, humoros történeteket mond el színes, festői nyelven, majd a szerelmi bánatban vergődő szívek borus, majd a kacagató helyzetek, bohókás ötletek derűs hangján. Egyenként az érdekes tárcák a különböző lapokban jelentek meg elszórva. Most összegyűjtve a bártfai Felsősárosi Hirlap kiadóhivatala bocsátja a könyvpiacra. A könyv 10 ivnyi terjedelemben jelent meg és vagy a szerzőnél Zomborban vagy a Felsősárosi Hirlap kiadóhivatalában Bártfán (Sáros megye) rendelhető meg. Ára: 1 korona. Gyűjtő 10 példány után 1 tiszteletpéldányban részesül. A kellemesen szórakoztató olvasmányok kedvelőit föl hívjuk az érdemes író ez újabb művének pártolására.

Cimbalom ujdonság. Erdélyi Dezső, a budapesti Nemzeti Zenedára, igen ügyes összeállításban „Gyorsasági gyakorlatok“-at írt cimbalomra. Ezen hézagpótló hangjegyzet terjedelme 21 oldal, 48 gyakorlattal, a gyakorlatok a kézügyesség fejlesztésére és szép színezetű játék elsajátítására irányulnak, miért is mint ilyenmű tananyag előreláthatólag nagy elterjedésben fog részesülni. Ára 3 kor. Kapható a szerzőnél, III. ker., Lajos-utca 68. sz. Budapesten.

A Műveltség Könyvtára.*) A tudomány népszerűsége bölesőkorát éli Magyarországon. Aki szakember is egy dologban, ezer más dologban laikus s ha keresi a könyveket, melyek tudásvágyát kielégítsék, ismereteit gyarapítsák, nem találja. A tudósok a tudósoknak írják könyveiket s nem a nagyközönségnek. Ez nem vád a tudósok ellen. Az ő munkájuk az a forrás, melyből a közvetítők, a tudományok népszerűsítői merítnek s amit kimeregettek ezek a derék emberek, tovább adják, úgy hogy a laikus is megértse, a laikus lelke is megtermékenyüljön.

Közelebb vinni a sok ezer fejű nagyközönség lelkéhez mindazokat a tudományos igazságokat, miket nagy elmék megállapítottak, bevezetni az emberi haladás, a civilizáció titkaiba s rejtelmébe; megértetni s magyarázni például a technikai haladás, a technikai alkotások, találmányok csodálatos világát: nagyszerű, rendkívül nehéz feladat s akik e feladatot sikerrel, a közre használnak tudják végrehajtani, mindnyájunk hála-jára érdemesek.

Erre a nem közönséges feladatra vállalkozott az Athenaeum, a Műveltség Könyvtárával, mely az újabb kor legbecesebb vállalkozása a hasznos ismeretek terjesztése terén. A Műveltség Könyvtára már címében egy nagyszerű kulturális feladatot teljesítő programot sejtet. Összeállítani egy könyvtárt, mely az általános műveltségre igényt tartó emberre nélkülözhetetlen szükség; egy könyvtárt, mely modern ember lelkének állandó tápláléka s egyben boldogulásának is irányítója, elősegítője; amely nem elégszik meg a művelt vagy művelődni vágyó ember lexikonszerű tájékoztatásával, de világos, érthető nyelven, kellő részletességgel magyarázza meg mindennemű, előttünk eddig elrejtett, vagy félig homályos dolognak az eredetét, okát-fokát, gyakorlati hasznát. — A laikus ember sokszor a legegyszerűbbnek tetsző dolgot sem érti meg, s meg kell elégednie a csodálkozással. A mélyebben járó tudományos könyvekben hiába keres kérdéseire feleletet: ismereteinek hiányossága utvesztőbe sodorja s fogalmai, képei még jobban összezavarodnak. A nagyvárosi ember napról-napra utazik a villamos vasuton. Mily egyszerű dolog! A kocsi elején áll egy ember, esenget, jobbra-balra huzgál valamit s a kocsi szalad. De hogyan működik az az erő, mely a kocsit haladásra kényszeríti, az emberi elmének minő kitalálásai előzték meg e szaladást: hányan tudnók ezt nem magyarázni, de csak valahogyan magunkkal megértetni? Hát a telefon? A távirás dróton és ma már drót nélkül is? A betűszedő-gép? Hányan ismerjük azt az utat, mit a könyv az író tollától a mi könyvesházig megtesz? A gáz- és villamosvilágítás rejtelméi, a mindenféle gyárak gépeinek titokzatos működése, melynek csak nagyszerű eredményeit látjuk, de nem a mozgató erőket: mindezekre nem vagyunk-e kíváncsiak? Nem érdekel-e, hogy kik fejlesztették mai magasságúra a civilizációt; mely utakat jártak meg, folyton keresvén a tökéletesedést, az egész emberiség üdvére, javára?

Ime csak egy pár kérdést vettem fel a sok ezerből s e pár kérdés is már egy egész világ.

* A Műveltség Könyvtára. Első sorozat: hat kötet. Első kötet: A technika vívmányai az utolsó száz évben. Szakfűrtak közreműködésével szerkesztik: Hollós József és Pfeifer Ignác, 500 szövegképpel és 60 műmelléklettel. Kiadja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. Egy kötet ára 24 korona.

A Műveltség Könyvtárából most jelent meg az első kötet. Két sorozatban tizenkét kötetre van tervezve, az első sorozat kötetei cím szerint is jelezve vannak. Az első kötet címe: „A technika vívmányai az utolsó száz évben“. A 707 oldalas, kvartalaku könyv tizennyolc fejezetre oszlik s amit a fejezetek szóval elmagyaráznak, azt még világosabbá, érthetőbbé 500 szövegkép és hatvan (többnyire színes) műmelléklet teszi. Ez az egy kötet magában valóságos kincses bányá. Szerkesztőiket: Hollós Józsefet és Pfeifer Ignácot nagy dicséret illeti. Nemkülönb a munkatársak derék csapatját. Mert minden fejezetnek más-más az írója s különösen ki kell emelnem a legfontosabbat: e könyv minden írója megértette a nagy feladatot, amit a kiadó-társulat elébök állított: irodalmi színvonalon álló, egyszerű, világos, jó magyar nyelven közölni a nagyközönséggel mindazokat az ismereteket, melyek a technika körébe tartoznak. A szakember tudása, alaposága, lelkiismeretessége a nagyközönségnek író emberek tollának elevenségével ölelkezik a fejezetekben. Csak bele kell kezdenünk az első, a legnehezebbnek látszó fejezetbe, (Energia) s mindjárt megnyugtat az egyszerű, jó magyar nyelv, hogy meg fogjuk érteni, mi az az energia. Schimanek Emil érdeme, hogy a bevezetéssel kedvet kaphat a továbbolvasásra; hogy mindjárt megvan a bizalmunk: ez csakugyan az a könyv lesz, melynek szükségét én, a laikus ember régóta érzem, de a magyar könyvpiacra hiába kerestem.

Tudván, hogy minden egyes fejezet szakszerűség, megbízhatóság szempontjából nemcsak a szerkesztők, de más szakemberek rostáján átment, én megnyugvással olvasom e könyvet s szeretném, ha ezt a megnyugvást át is plántálhatnám másoknak is a lelkébe. A nyelvhez, a stílushoz, annak tisztességéhez, világosságához már mindnyájan értünk valamit s e részben illetékesnek érzem magamat, hogy a könyv íróinak az elismerő oklevelek egyikét kiállítsam. Mostanában e könyv volt az olvasmányom s ez az olvasmány nagy gyönyörűséggel s nagy haszonnal járt. Már maga az is nagy gyönyörűség volt nekem, hogy meggyőződhettem: ime, a mi tudós embereink közt is nagy számmal vannak, akik tudnak írni — nekünk, a tudatlannoknak. A gyönyörű, az érdekes képek, műmellékletek valóképén nem pihenők e könyvben, mivelhogy az olvasmány nem fárasztó, hanem elmélyedésre, az olvasottak felett való elmélkedésre serkentők. Ez a legnagyobb dicséret, mit a szövegírókról mondhatok.

Mi van e könyvben? Ha itt felsorolom a fejezetek főcímeit s mellőzöm az alcímek nagy tömegét, egy érdekes világ tárul elénk. Jönnek sorjába: „A bányászat“ (Litschauer Lajos), „A kohászat“ (Gálocsy Árpád), melyben kiváló szépen van megírva a vas; „A fémek megmunkálása“ (Kandó Gyula), „Motorok és emelő gépek“ (Kármán Tivadar), „A közlekedés eszközei“ (Gondos Viktor), „Posta“ (H. Henyey Vilmos), „A fény a tudomány szolgálatában“ (Karváz Zsigmond), „A sokszorosító ipar“ (Kún Sámuel), „A technika a hadviselés szolgálatában“ (M. Müller Hugó), „A faipar“ (Gaul Károly), „Fonó- és szövőipar“ (Maly Ferenc), „Papírgyártás“ (Jalsoviczky Géza), „A kémia vívmányai“ (Pfeifer Ignác), „Gazdasági gépek“ (V. Markhót Jenő), „Gazdasági termékek ipari feldolgozása“ (Kosutány Tamás), „Elektro-

mosság“ (K. Liphay Károly), „Telegrafia és telefonia“ (Hollós József), „Zárószó“ (Méray-Horváth Károly).

Ezek a fejezetek tükre annak a nagybecsű könyvnek. És jön rövid időn e kötet után további öt kötet: „Az ember“, „A világegyetemen“, „A föld“, „Az élők világa“, „A társadalom“.

Elég jeleznem, hogy közörmöt keltsen minden művelt ember lelkében. Ez a könyv csakugyan az a könyv, melynek ott kell lenni minden magán- és közkönyvtárban. És ez az a könyv, mely nem hívságos diszül fog állani a könyves polcokon, hanem el is fogják olvasni egyes részeit újra, meg újra. El, mert közvetlen haszna van egyik-másik fejezetnek a praktikus életben.

Azt hiszem, a népiskolai ifjusági könyvtárak felállítását nyomon fogja követni a tanítói könyvtárak országos felállítása. A Műveltség Könyvtára lesz a tanítói könyvtárak legértékesebb, leghasznosabb része: ez lesz az a gazdag forrás, melyből majd táplálkozik a tanító lelke, hogy tovább táplálja aztán az ifjuság lelkét, abból, amit az ő lelke merített.

Erős hittel állítom, hogy a Műveltség Könyvtára korszakot alkotó a magyar művelődés történetében s jótékony hatását nem sok idő múltán érezni fogja az egész ország.

HIRDETÉSEK.

Irnok kerestetik.

Órszálláson egyik irnoki állás ideiglenesen és **sürgősen** betöltendő. Fizetés évi 800 korona havi előleges részletekben. Jegyzői ügykezelésben gyakorlatosság igazolandó, **főleg adó-ügykezelésben.**

Pályázók levélben minősítettség igazolásával forduljanak alulírott jegyzőhöz.

Kifogástalan működés az állás végleges betöltésénél figyelembe vétetik.

Órszállás, 1905. április 11-én.

Neszmirák Mátyás,

2—1

jegyző.

444. szám.

kig. 1905.

Arlejtési hirdetmény.

Palona község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a községben felépítendő községház, iskola és ezekhez tartozó melléképületek munkálatainak biztosítása végett **1905. évi április hó 26-án délelőtt 10 órakor** Palona községházánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghívotnak.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 38213 kor. 64 fillér; bánatpénz 10%.

Tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintés végett közzszemlére ki vannak téve

Palonán, 1905. április hó 2-án.

Kugler Béla, Helmlinger József,

jegyző. 3—1 h. bíró.

1491. szám.
kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Sajkáslak községében rendszeresített irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam **folyó évi április hó 25-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 600 korona készpénz.

Titelen, 1905. évi április hó 7-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-2

Földeladás.

Folyó évi április hó 25-én nagyméltósága gróf Pejacevich-féle rumai uradalomban, Szerém megyében, Dolnji-Ljukovo nevű pusztán körülbelül

462 kat. hold elsőrendű szántóföld

nyilvános árverés útján eladásra kerül.

Venni szándékozók felkérértnek, hogy a nevezett napon legkésőbb 9 órakor délelőtt a bolgár-féle kerteknél, India-Golubince vasúti vonal mellett, gyülekezzenek. Hogyha az időjárás az árverés megtartását nem engedné, úgy az május hó 5-én fog megtartatni.

Közelebbi eladási feltételek az árverés napján az árverés színhelyén szóval fognak megismertetni, de az uradalmi igazgatóság kész mindenkinek közelebbi felvilágosítást, aki hozzá fordul, már most is adni.

Rumai uradalmi igazgatóság.

2-2

Szerém vármegye.

533. szám.
1905.

Pályázati hirdetmény.

Szilbács községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Ezen állás 384 korona készpénz, csizmán kívül ruházat és teljes felszereléssel van javadalmazva. Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi április hó 30-ig** ezen községi előljárásnál annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények tekintetbe vételét nem fognak.

Szilbács, 1905. április 3-án.

2-2

Az előljáráóság.

Legelő és széna.

A szilberek határban Prekaja pusztán lévő 270 katasztrális hold kaszálómra elfogadok szarvasmarhát darabonként és csordánként legeltetésre 1905. évi május 1-től november 1-éig terjedő időtartamra.

Széna is eladó nálam mintegy 280 métermázsa a múlt évi termésből.

Szilberek, 1905. április hó 6-án.

Zanyi Bódog,
jegyző.

3-3

127. szám.
bv. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósa 1904 Sp. XVI. t. 35/3. számú végzése által dr. Burger Árpád budapesti ügyvéd által képviselt „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat” javára Schui József szilberek lakos ellen hátr. 9 kor. 84 fl. tőke, ennek 1904. évi július hó 30-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 32 kor. 84 fillér perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 650 koronára becsült egy vas eszterg. pad. furógép, stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1905. V. 43/3. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szilberek alperes lakásán leendő eszközésére **1905. évi április hó 20-ik napjának délelőtt 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódságon, 1905. április hó 4-én

Vaczy Janos,
kir. bír. végrehajtó

Újdonság!!!

15 perc alatt száradó szobapadló

EMAIL
LAKK.

1 üveg 2 kor. 40 fl., 1/2 üveg 1 kor. 30 fl.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

EMAIL

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására. 3-3

PARQUET fénymaz
és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

KAPHATÓ:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

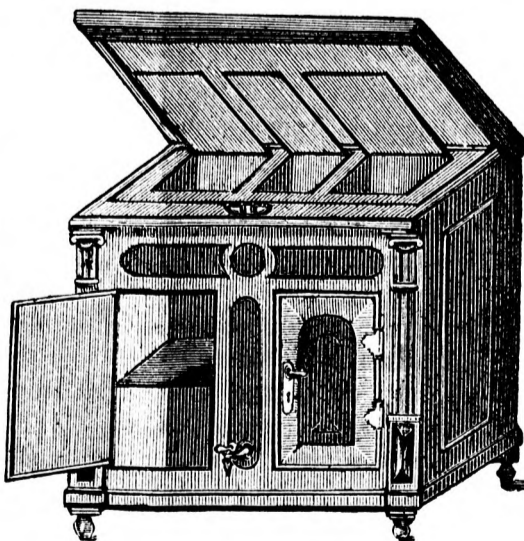
HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Gombos Nándor

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Báoska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben

(vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádban

és *—4

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Zombor és környékének kizárólagos elárúsítója.

Olajfestékek, festőművészeknek tubusokban dr. Fr. Schoenfeld és Tsa Düsseldorf gyárából.

Legfinomabb olajfestékek tubusokban festő tanulóknak skizzek és tanulmányok elkészítésére.

Gyorsan és keményre száradó szobapadló fénymaz.

Borostyánkő olajfénymaz.

Linoleum és zománcefénymaz festékek.

Szobapadló kenőcsök legjobb minőségű sárga, fehér és barna színekben.

Szobapadló szeszfénymazak.

Olajfestékek minden színben.

Nem létezik jobb, mint a borostyánkő olajfénymaz, amely mint medvefej van ellátva védjeggyel.

Kocsimázolók részére:

„Hintó“-fénymaz (legfinomabb angol),

„Schleif“-fénymaz,

„Kerek“-fénymaz,

„Állvány“-fénymaz,

valamint az összes anyagok és kellékek, festékek, mázolók és fénymazolók részére **gyári áron kaphatók.**

Szenzáció! Szenzáció!

Aki akarja, hogy a kályhája szobadisszé váljon, az vegyen füst és szagmentes (törvényesen védett)

Vénus kályhafényt,

annak 5 perc alatt **kefélés nélkül** bámulatos ragyogó kályhája lesz.

Kapható:

Gergurov Dániel

vas-, szén- és festékkereskedésében

8-2

Zomborban,

Kossuth Lajos- (fő-) utca.

1386. szám. kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Zsabya községben üresedésben levő és évi 720 kor. fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi április hó 25-éig** nyujtsák be.

Zsabyán, 1905. április hó 7-én.

Nikolits Izidor,

2-2

főszolgabíró.

Uj osztálysorsjegy főelárúsítás Zomborban.

A magyar kir. szab. osztálysorsjáték igazgatósága alulírott cégnek a XVI. sorsjátéktól kezdve

az osztálysorsjegyek főelárúsítását engedélyezte.

Reméljük és hisszük, hogy Zombor város közönségétől eddig oly csökönnyösen távol maradt főnyereményt nekünk lesz módunkban kifizetni.

Vásároljunk tehát osztálysorsjegyet a XVI. sorsjáték első osztályához (huzás május 25. és 26-án) 14-6

Herczog Testvérek bankcégnél,

ki minden vevője részére egy szerencseszámot tartogat.

Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1-50 kor.

A XV. sorsjáték 6-ik osztályához (huzás március 28-tól április 25-ig).

Egy egész sorsjegy 160 kor., 1/2 80 kor., 1/4 40 kor., 1/8 20 kor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy üzletemben elegáns **kész férfi és gyermekruhák** kaphatók a következő áron:

Kamgarn férfióltöny (divatkelme)	frt 12 — 18
Scheviot férfióltöny (divatkelme)	„ 10 — 18
Scheviot férfióltöny (divatkelme)	„ 8 — 12
Raglán és felöltő	„ 10 — 18
Sportkabátok	„ 15 — 22
Fiu ruhák	frt 2-50 — 10

Mérték szerinti megrendelések pontosan és jól eszközöltetnek.

Oblát Henrik 12-9
 férfiszabó Zombor, főutca, Tarczay-fele gyógyszertár mellett.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.